

**Kernberoepen in de logistiek
in Nederland en Duitsland:
grensoverschrijdende inzetbaarheid**

*Overeenkomsten en verschillen tussen de
belangrijkste beroepen in de logistieke sector
in Nederland en Duitsland*

Erik Keppels (KBA)

m.m.v.

Werner Petruschke (IHK)
Martijn Pakkert (KCHandel)
Robert Gartner (VTL)
Lambert Teerling (Ler(n)ende Euregio)

Nijmegen, 28 oktober 2013

- In opdracht van de Ler(n)ende Euregio -

In deze tweede interface is de beroepspraktijk van de Nederlandse Logistiek medewerker & Logistiek teamleider & Logistiek supervisor & Manager transport en logistiek¹ en de Duitse Fachlagerist/-in & Fachkraft für Lagerlogistik & Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung² samengevat. Dat gebeurt door in hoofdstuk 1 de activiteiten in de beroepspraktijk in clusters weer te geven en vervolgens door de belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen de Nederlandse en Duitse beroepspraktijk te benoemen in hoofdstuk 2. Het derde hoofdstuk brengt door middel van 'belangrijke feiten' de conclusies met betrekking tot grensoverschrijdende inzetbaarheid in kaart.

1 Clusters van activiteiten

De clustering is tot stand gekomen door de kwalificatie-eisen in Nederland en Duitsland – met behulp van inhoudsdeskundigen – met elkaar te vergelijken. Omdat maar liefst 7 verschillende kwalificaties ten grondslag liggen aan deze beschrijving van de kernberoepen in de logistiek, die ook nog eens slechts gedeeltelijk overlap met elkaar vertonen, is onderstaand conversieschema opgesteld. In dit schema wordt per beroep/kwalificatie aangegeven of en in welke mate het betreffende cluster in de beroepspraktijk wordt uitgevoerd.

Beroep/kwalificatie →	LM	LT	LS	MTL	F	FL	KSL
↓ Cluster van activiteiten							
1. Uitvoeren van logistieke processen: verwerken van de goederenstroom in het magazijn	++	+	0	0	++	++	0
2. Organiseren, aansturen en monitoren van logistieke processen op de werkvloer	0	++	+	+	0	+	+
3. Organiseren en managen van het logistieke beleid	0	+	++	++	0	+	+
4. Aansturen, begeleiden en monitoren van transportprocessen	0	0	0	++	0	0	++
5. Personeelsplanning en aansturen en begeleiden van medewerkers	0	0	++	++	0	0	0
6. Beheren van relaties en werven van klanten in de sector transport en logistiek	0	0	++	++	0	0	++
7. Financieel management en het uitvoeren van bedrijfsadministratieve processen in de sector transport en logistiek	0	0	+	++	0	0	++

++ = hoofdactiviteit (cluster); + = nevenactiviteit / activiteit in assisterende rol; 0 = activiteit behoort niet tot beroep

LM = Logistiek medewerker; LT = Logistiek teamleider; LS = Logistiek supervisor; MTL = Manager transport en logistiek; F = Fachlagerist/-in; FL = Fachkraft für Lagerlogistik; KSL = Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung

1 "Landelijke kwalificaties MBO. Logistiek medewerker", SBB/KCH/VTL, 1 augustus 2012.

"Landelijke kwalificaties MBO. Logistiek teamleider", SBB/KCH/VTL, 1 augustus 2012.

"Landelijke kwalificaties MBO. Logistiek supervisor", SBB/KCH/VTL/Innovam, 1 augustus 2012.

"Landelijke kwalificaties MBO. Manager transport en logistiek", SBB/VTL, 1 augustus 2012.

2 "Verordnung über die Berufsausbildung im Lagerbereich in den Ausbildungsberufen Fachlagerist/Fachlageristin und Fachkraft für Lagerlogistik", 26. Juli 2004.

"Verordnung über die Berufsausbildung zum Kaufmann für Spedition und Logistikdienstleistung/zur Kauffrau für Spedition und Logistikdienstleistung", 26. Juli 2004.

<p>Cluster 1: Uitvoeren van logistieke processen: verwerken van de goederenstroom in het magazijn^A</p> <p>Ontvangen, opslaan en controleren van goederen, gebruikmakend van het geëigende materieel en materiaal. Verzamelen en verzendklaar maken van goederen.</p>
<p>Cluster 2: Organiseren, aansturen en monitoren van logistieke processen op de werkvloer</p> <p>Regelen van de dagelijkse personeelsinvulling en verdelen van het werk. Aansturen van medewerkers die de goederenstroom in het magazijn verwerken. Administreren en monitoren van de goederenstroom.</p>
<p>Cluster 3: Organiseren en managen van het logistieke beleid</p> <p>Opstellen van een afdelingsplan voor het verwerken van de goederenstroom. Optimaliseren van de goederenstroom (onder meer verkorten van de doorlooptijd), gebruikmakend van moderne informatiesystemen. Zorg dragen voor de aanwezigheid van het benodigde materieel en materiaal. Verantwoording afleggen over de gang van zaken aan leidinggevendenden hoger in de hiërarchie.</p>
<p>Cluster 4: Aansturen, begeleiden en monitoren van transportprocessen</p> <p>Regelen van de dagelijkse personeelsinvulling. Plannen van transporten en aansturen van medewerkers in de transportomgeving. Begeleiden van het transport, waaronder het transport van speciale goederen en internationaal transport (inclusief afhandelen van douaneformaliteiten). Zorg dragen voor de aanwezigheid van het benodigde materieel en materiaal. Gebruik maken van moderne informatiesystemen voor genoemde activiteiten en voor het optimaliseren van het transportproces, in overleg met de klant. Verantwoording afleggen over de gang van zaken aan leidinggevendenden hoger in de hiërarchie.</p>
<p>Cluster 5: Personeelsplanning en aansturen en begeleiden van medewerkers^B</p> <p>Plannen en realiseren van de benodigde personeelsinvulling op (middel)lange termijn op basis van aanwezige informatie. Nieuwe medewerkers werven en selecteren en hun beroepsontwikkeling begeleiden.</p>
<p>Cluster 6: Beheren van relaties en werven van klanten in de sector transport en logistiek</p> <p>Onderhouden van zakelijke contacten, (proactief) werven van nieuwe klanten en het afsluiten van contracten. Afhandelen van klachten volgens de klachtenprocedure.</p>
<p>Cluster 7: Financieel management en het uitvoeren van bedrijfsadministratieve processen in de sector transport en logistiek^C</p> <p>Het vooraf opstellen van een budget, het calculeren van benodigde financiële variabelen (bijv. opslagkosten/-prijzen en ritprijzen) en het achteraf analyseren van de financiële gegevens. Het opstellen van financiële overzichten ten behoeve van kwaliteitsmanagement, boekhouding en controlling.</p>

^A De Kennnisse & Fertigkeiten 1 tot en met 5 bij de Fachlagerist/-in en Fachkraft für Lagerlogistik en de Kennnisse & Fertigkeiten 1 tot en met 3 bij de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung hebben betrekking op algemene, meestal niet-beroepsspecifieke kennis omtrent wet- en regelgeving. Deze staan in alle kwalificatiedossiers (Ausbildungsordnungen) in Duitsland vermeld en worden niet in het schema meegenomen.

^B In principe voert een Fachkraft für Lagerlogistik of Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung de genoemde taken met betrekking tot personeelsbeleid niet uit. In een groot bedrijf regelt een aparte afdeling de personeelszaken, in een klein bedrijf doet de afdelingsleider dit. Door enkele jaren werkervaring kan een Fachkraft für Lagerlogistik of Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung wel afdelingsleider worden.

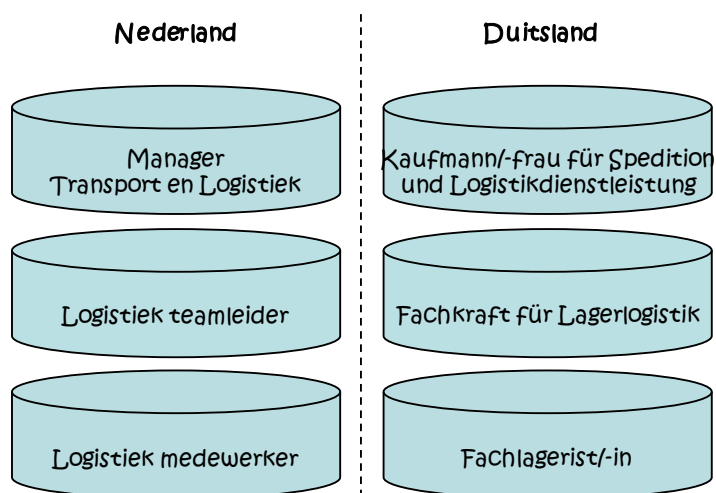
^C De Manager Transport en Logistiek wordt vakbekwaam geacht voor het uitvoeren van bedrijfsadministratieve processen indien hij/zij in het bezit is van het ondernemersdiploma. Dat is het geval als de opleiding Manager Transport en Logistiek succesvol is afgerond, mits een vrijstelling van de divisie CCV van het CBR is afgegeven voor de onderwijsinstelling. De Logistiek Supervisor voert geen bedrijfsadministratieve processen uit.

2 Overeenkomsten en verschillen

Overeenkomsten

De clusters in hoofdstuk 1 beschrijven – in combinatie met het conversieschema – de overeenkomstige activiteiten in het werk van de kernberoepen in de logistieke sector in Nederland en Duitsland op basis van de zeven geselecteerde kwalificaties.

Qua activiteiten en werk-/functieniveau komen de volgende kwalificaties het beste met elkaar overeen:

De Manager transport en logistiek is qua werkzaamheden beter vergelijkbaar met de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung dan de Logistiek supervisor. De Logistiek supervisor is om die reden niet in het figuur opgenomen. De Logistiek supervisor voert zijn activiteiten wel op vergelijkbaar werk-/functieniveau uit als de Manager transport en logistiek en Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung.

Verschillen

Logistiek medewerker – Fachlagerist/-in

Verschillen zijn er niet of nauwelijks, de Logistiek medewerker voert dezelfde activiteiten uit en op hetzelfde niveau als de Fachlagerist/-in.

Logistiek teamleider – Fachkraft für Lagerlogistik

De Logistiek teamleider en Fachkraft für Lagerlogistik zijn in staat om dezelfde activiteiten uit te voeren. Belangrijk verschil is dat de Logistiek teamleider in de praktijk vooral bezig is om de logistieke processen op de werkvloer gaande te houden en alleen in geval van nood meehelpt bij het verwerken van de goederenstroom in het magazijn, terwijl de Fachkraft für Lagerlogistik dit laatste altijd doet. Het aansturen en bewaken van de logistieke processen op de werkvloer is in Duitsland de hoofdtaak van de afdelingsleider of -hoofd. Een Fachkraft für Lagerlogistik kan

zich opwerken en na enkele jaren werkervaring een leidende positie innemen (bijv. als afdelingsleider).

Manager transport en logistiek – Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung

Als de Manager transport en logistiek in bezit is van het ondernemersdiploma, zal hij/zij – net als de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung – financiële overzichten opstellen ten behoeve van kwaliteitsmanagement en boekhouding. Dat is gebruikelijk het geval als de opleiding Manager transport en logistiek succesvol is afgerond.

De Manager transport en logistiek voert bepaalde taken met betrekking tot het personeelsbeleid uit, terwijl de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung dit in de regel niet doet. Alleen in kleine bedrijven en in het geval de Kaufmann/-frau afdelingsleider of bedrijfsleider is, zal hij/zij personeelsbeleid uitvoeren. Verder voeren zij grofweg dezelfde activiteiten uit.

Logistiek supervisor – Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung

De Logistiek supervisor is gespecialiseerd in logistieke processen en houdt zich niet bezig met transport (vervoer). De Logistiek supervisor is voornamelijk werkzaam in grote logistieke bedrijven.

Verder stelt de Logistiek supervisor geen financiële overzichten op ten behoeve van kwaliteitsmanagement, boekhouding en controlling, in tegenstelling tot de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung (en de Manager transport en logistiek).

Daarnaast zijn de activiteiten omtrent het relatiebeheer vooral van toepassing in de beroepspraktijk van de Logistiek supervisors die werkzaam zijn in de transport en logistiek en in mindere mate in de groothandel.

Taal- en cultuurverschillen, verschillen in voorschriften en regelgeving

Behalve de bovengenoemde vakinhoudelijke verschillen krijgt een Nederlandse professional die in Duitsland gaat werken, en omgekeerd een Duitse professional die in Nederland gaat werken, te maken met taal- en cultuurverschillen. Qua taal is het vooral van belang dat men het vakjargon in de taal van het buurland beheerst. Qua cultuur mag verwacht worden dat verschillen in de Nederlandse en Duitse arbeidsomgeving over het algemeen niet groot zijn.

Ook wat betreft branchevoorschriften en bedrijfsprocedures op het gebied van veiligheid en overige relevante wet- en regelgeving (zoals milieuzorg, kwaliteit en arbeidsomstandigheden) kunnen er verschillen zijn tussen Nederland en Duitsland.

3 Belangrijke feiten

Feit 1: De Logistiek medewerker en Fachlagerist/-in voeren dezelfde activiteiten uit en zijn grensoverschrijdend uitstekend inzetbaar.

Feit 2: De Logistiek teamleider en Fachkraft für Lagerlogistik zijn in staat om dezelfde activiteiten uit te voeren en zijn daarom grensoverschrijdend goed inzetbaar. In de praktijk ligt het accent van de werkzaamheden van de Fachkraft für Lagerlogistik op het verwerken van de goederenstroom en bij de Logistiek teamleider bij het organiseren en in gang houden van de goederenstroom.

Feit 3: De Manager transport en logistiek die in bezit is van het ondernemersdiploma en de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung zijn grensoverschrijdend goed inzetbaar. In het geval de Manager transport en logistiek het ondernemersdiploma niet heeft, dan is het mogelijk dat hij/zij niet in staat is om financiële overzichten ten behoeve van kwaliteitsmanagement, boekhouding en controlling op te stellen.

Feit 4: Met betrekking tot de werkzaamheden in de logistieke omgeving (opslag) zijn de Logistieke supervisor en de Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistung grensoverschrijdend goed inzetbaar. De Logistieke supervisor houdt zich echter niet bezig met extern transport (vervoer) en zal vanuit zijn functie geen financiële overzichten ten behoeve van kwaliteitsmanagement, boekhouding en controlling opstellen.